

Observatori de l'Aigua de Terrassa





"La nova Cultura de l'Aigua
a la ciutat"

Innovant en el Govern del Servei urbà d'aigua

Aprofundint en l'experiència de Terrassa

Espais d'aprenentatge OAT

Edurne Bagué

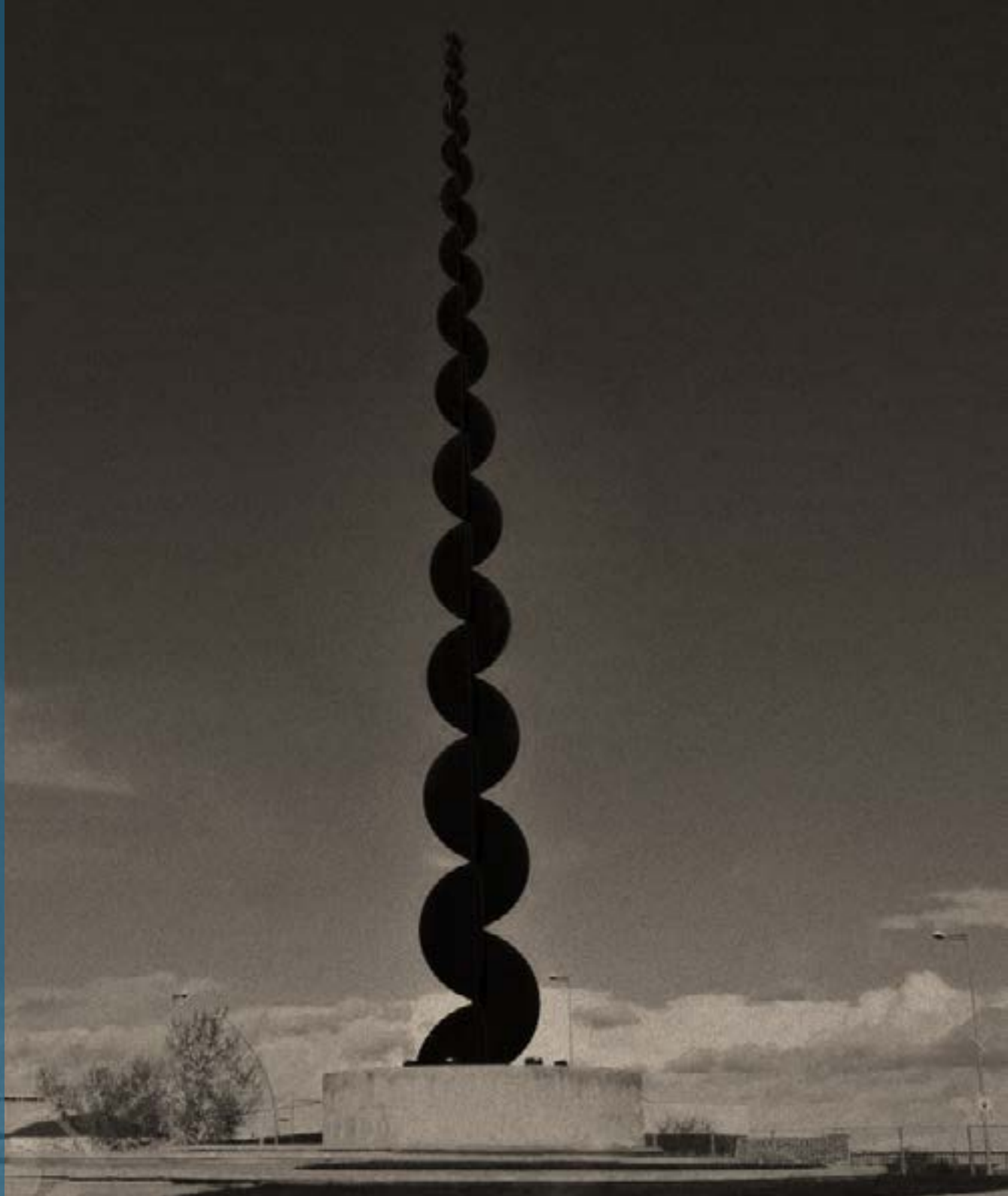
Terrassa, febrer 2021



Índex

Introducció	06
Objectius de les accions formatives	08
Valoració de les sessions	10
Elements per comprendre el primer any de l'OAT	12
· Hipòtesi de treball	15
· Procés instituent, un camí d'encontres i diferències	18
· Elements constitutius de la nova institució. Aspectes instituïts	23
· Elements per seguir avançant	24
Conclusions	26
Recomanacions	32
Propostes	42

• Introducció



En els darrers anys els serveis públics estan en el punt de mira. Part dels aspectes que estan en revisió i transformació son els processos de presa de decisions i les relacions entre els diferents àmbits i actors que hi estan vinculats. Aquestes experiències es desenvolupen, en molts casos sota el paraigües de la remunicipalització.

Un dels sectors més dinàmics en el que s'estan donant els debats més profunds és el servei urbà d'aigua on el cas de Terrassa n'és un dels casos paradigmàtics amb projecció internacional.

Després de gairebé dos anys de funcionament, des de l'OAT es va creure que era necessari realitzar un estudi que servís per fer la foto fixa del moment. Un exercici per poder fer un balanç de la feina i que orientés les passes a seguir.

Aquesta tasca s'ha dut a terme en dues parts. En primer lloc, amb l'elaboració d'un informe per extreure'n els elements que convenia treballar. I en segon lloc, es van dur a terme unes accions formatives que es proposaven treballar els aspectes sorgits en els resultats de l'informe.



• Objectius de les accions formatives

Per fer-ho es van realitzar un total de tres accions formatives que es proposaven aterrar els debats i aspectes assenyalats en mesures i metodologies concretes per tal de seguir avançant en la consolidació de l'OAT com part del Govern del Servei.

La feina duta a terme es va centrar en abordar:

- Necessitat d'avançar en una nova administració pública més participada i fruit de la societat i les necessitats actuals.
- Elaborar línies per la concreció de la co-creació, la coproducció, el co-govern, el control social i la presa de decisions o la participació.
- Crear les eines per a la implementació d'aquests canvis.



• Valoració de les sessions

Abans de l'anàlisi de les dades i els materials sorgits ja es va poder fer una primera valoració de les sessions de treball. Els aspectes més destacables de les sessions de treball són les que s'exposen a continuació:

- 1)** La sessió que es va fer amb administració i Ens Gestor finalment va comptar amb totes les persones que havien estat citades, incloent gerent Taigua i la Tinent d'alcalde de Territori i Sostenibilitat.
- 2)** És positiu destacar la forta participació de dones que aporten en els debats.
- 3)** Un dels resultats més destacable la coincidència en assenyalar la necessitat de mantenir un espai de formació que permeti alhora conèixer el treball de totes les parts que conformen el servei i tenir la visió de conjunt sobre el servei i les funcions de cadascun dels seus elements.
- 4)** És compartit que aquest tipus d'accions permet comprendre la complementarietat de les parts i facilita veure com traçar les línies de treball en aquest sentit.
- 5)** Es va fer palesa una necessitat imperant de compartir i plasmar diferents aspectes que es va unir a la densitat pròpia dels temes a treballar.



• Elements per comprendre el primer any de l'OAT

L'OAT és part d'un procés més llarg, el de la remunicipalització del servei d'aigua de la ciutat de Terrassa. Un procés que té els seus inicis a finals del 2013 quan es crea la Taula de l'aigua de Terrassa i que sorgeix com a resposta i amb la inquietud de voler recuperar el control sobre aspectes centrals per a la vida digna en un context de crisi, la del 2008 i els seus efectes sobre la ciutat de Terrassa i els seus veïns i veïnes.

Aquests són els pilars que ens ajuden a comprendre aquesta línia de treball dirigida a enfortir les institucions, però des de la praxi instituent del comú, i que, per força, s'ha d'expressar en formes d'organització en torn la presa de decisions.

A partir d'aquí s'obre la finestra per indagar sobre els mecanismes necessaris per generar política pública sent la remunicipalització una manera de recuperar el control sobre la vida en el marc de la tensió entre capital i vida (Pérez, 2014, Gil, 2011), obrint la porta a la construcció de l'aigua com a comú.

Així doncs, l'OAT esdevé un espai-eina que sintetitza les propostes de control ciutadà i co-govern que feia la Taula de l'aigua i Govern del Servei municipal. El Govern del Servei com de l'Àrea de Medi Ambient (Bagué, 2020: 480).

El resultat d'aquest procés és la naturalesa de l'OAT i el seu tarannà d'òrgan dins de l'estructura de Govern del Servei. Un espai que cerca connectar les diferents dimensions que componen l'espai municipal Govern del Servei com a lloc de trobada (Bagué, 2020: 481).

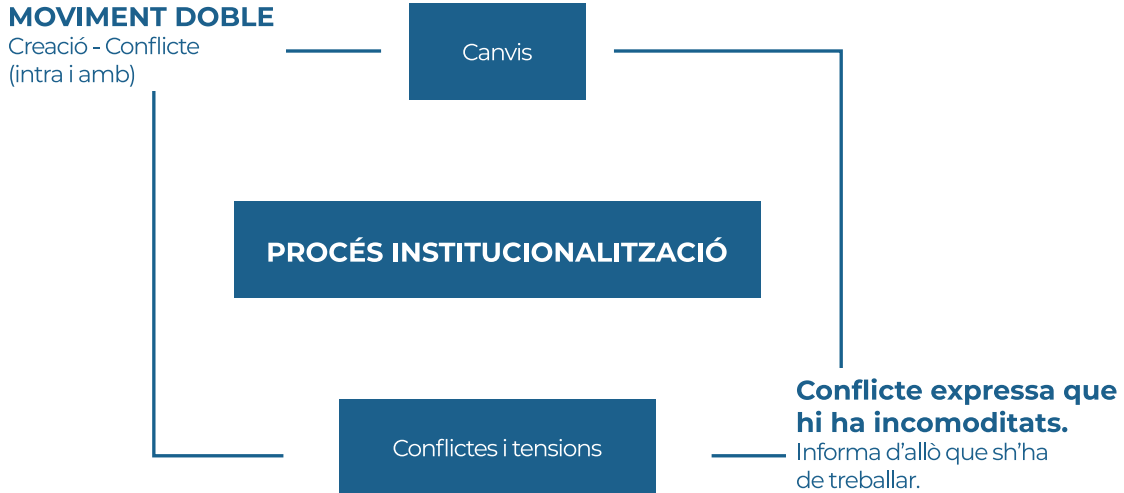


Hipòtesi de treball

Atenent la trajectòria prèvia de l'OAT, **la hipòtesi de treball a partir de la qual es va treballar en les sessions formatives era que aquests reptes, incerteses i dificultats son inherents al propi procés instituent**. L'aparició, creació duna nova institució comporta canvis i reestructuració en el conjunt d'institucions existents.

Aquest és el cas de **l'OAT, ja que la seva aparició i consolidació comporta la necessitat d'introduir canvis en la concepció del servei urbà d'aigua tant pel que fa a la comprensió de la presa de decisions, com en la comprensió de la responsabilitat i abast o la comprensió de l'estructura de govern**.

MOVIMENT DOBLE
Creació - conflicte
(intra i amb)



Aquest procés es caracteritza per un seguit d'elements que venen marcats pel fet que s'estan creant noves formes de relació, que son necessàries, i a això suposa:

- 1. Canvis i desestabilització en els diferents actors (actors socials, actors polítics, actors de l'administració i dels serveis) perquè implica crear/aprendre altres formes de relacionar-se.

- 2. Implica el reconeixement de nous actors en espais en els que no hi estaven (siguin actors socials en espais tècnics, com tècnics es espais socials).

- 3. Això suposa la necessitat de nous codis de comunicació, establiment de noves confiançaes, nous canals de comunicació, noves formes de treballar.



Procés instituent, un camí d'encontres i diferències

Per emprendre aquest treball es va preguntar a les participants Què és l'OAT? Les respostes revelen diferències importants entre les diferents parts que componen el Govern del Servei.

Per part de la ciutadania organitzada que es relaciona amb l'OAT (entitats), es considera que aquest és un espai de participació i co-govern.

Pel que fa a les persones que quotidianament treballen en l'impuls de l'OAT, el Govern del Servei és un espai del qual “ens hem de sentir en igualtat de condicions”. Es destaca que l'OAT té identitat pròpia com òrgan autònom i corretja de transmissió amb objectius propis, naturalesa pròpia. Per tant, com a institució en ell mateix.

Al seu torn, per l'ajuntament, l'OAT és un espai de participació entesa com espai per demanar opinions i consultar en temes concrets, del que se'n desprèn que s'entén com un òrgan de consulta i no de co-govern.

Per la seva part, l'ens gestor, posa un fort èmfasi en el rol secundari de l'OAT respecte les decisions del servei per dos motius. D'una banda, la responsabilitat jurídica, en tant que tot ha d'estar fet des del que està prèviament regulat. I per l'altra, parteix del fet que ja hi ha espais de representació política dins del servei on l'OAT hi té representació, fent referència al Consell d'Administració de l'entitat pública empresarial local (Ens Gestor, Taigua).

Aquestes diferències permeten observar que de fons hi ha diferències profundes en la comprensió de l'OAT, el concepte participació i del propi servei. Per l'OAT i la ciutadania organitzada aquesta participació és entesa des del marc del comú i des de posicionaments emancipatoris.

Al seu torn, l'administració i l'Ens Gestor quan descriuen l'OAT parteixen de la participació en termes estàndards i normativitzats. Una comprensió basada en la consulta però que està lluny dels comuns i la presa de decisions col·lectiva, entesa com procés complex i articulats i, per tant, de l'espai del govern. En síntesi, aquestes diferències són el reflex de diferents comprensions de democràcia i govern.

Aquestes diferències queden paleses quan de forma recurrent apareixen els aspectes següents:

- 1) Falta de reconeixement de l'autoritat i legitimitat de l'OAT, principalment en temes de Govern del Servei i les concepcions en torn la presa de decisions.
- 2) Tot això s'estipula i explica per mitjà de la seguretat jurídica i els riscos que comporta incórrer en no seguir la normativa, pel que fa a les responsabilitats. Es tracta doncs, d'un raonament cert i potent, que ve molt marcat per la por a la judicialització de la gestió i la sensació d'amenaça latent.

Però d'altra banda, la introducció dels canvis que es proposen en matèria de govern no impossibilita l'exploració de vies que vagin obrint aquests marcs dins els marcs de la més estricta legalitat jurídica.

Aquestes dades son indicatives de que cal definir una comprensió unívoca de l'estructura de l'organització i els actors de l'organització per evitar confusions i poder discutir, investigar i desenvolupar l'organització.

Tots aquests aspectes queden molt ben reflectits en l'anàlisi de l'esquema que descriu al Govern del Servei i que ens mostra les diferències de fons que hi ha en les comprensions dels pilars del projecte¹.

La figura original que acompanya la concepció del nou servei, arran el procés de re-municipalització i la creació de l'OAT mostra un triangle que recull un seguit de relacions a diferents nivells.



Il·lustració 2 Figura Relació Observatori Aigua Terrassa_Ajuntament_Ens Gestor,
Font: Memòria Justificativa canvi forma de Gestió Juliol 2018

Segons aquesta figura, la part central, el node de les relacions, és el govern de l'ajuntament en relació estreta amb el que s'anomena Consell Ciutadà (l'OAT). Una relació marcada per les propostes i el control i la informació i el retorn.

¹ La consulta de les dades es pot en la versió de l'Informe complet disponible a la web de l'OAT (<https://www.oat.cat/>)

Aquest esquema està en l'imaginari de la majoria de les persones que participen de l'OAT i del Govern del Servei, també tècnics de l'àrea de medi ambient. L'interessant és que malgrat la seva existència, no s'acaba de coincidir en la seva interpretació.

En la majoria dels esquemes resultants de les formacions, el que es plasma és que la relació estreta i consolidada és entre Taigua i l'Administració, quedant a un segon nivell l'OAT. D'això se'n desprèn que el gruix fort de les decisions continua pivotant en torn l'Ens Gestor (Taigua) i l'Administració (Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament).

Es tracta de l'aspecte més rellevant de tots, doncs és on possiblement queda recollida la concepció diferent del paper de l'OAT per part dels diferents actors.

S'ha pogut observar durant les formacions que no hi ha una reflexió sobre el propi esquema. Des de la dimensió institucional (Ens Gestor i Administració), no es detecta l'existència d'un biaix entre allò que reflecteix l'esquema i les relacions quotidianes. Dit d'una altra manera, la percepció que es té és que s'està seguint allò que l'esquema indica.

Un altre aspecte interessant a destacar és la desaparició de la ciutadania en la majoria dels esquemes presentats. Aquest punt és indicatiu del nivell d'absorció que ha comportat el primer any de treball de l'OAT i l'energia destinada a la seva consolidació. Aquest aspecte també surt recollit en l'activitat centrada en els debats interns de l'OAT i les línies de treball.

En conclusió, es rep que hi ha desigualtat entre les parts, on ajuntament i Ens Gestor funcionen com un tàndem mentre que amb l'OAT les relacions son desiguals i depenen molt dels àmbits i dels tipus actor.

Elements constitutius de la nova institució. Aspectes instituïts

Pel que fa a l'administració i l'Ens Gestor es reconeix la importància de tenir l'OAT i destaquen la transcendència de poder-ho traduir en aspectes concrets que quedin reflectits en la normativa relacionada amb el servei i referencien el Contracte Programa.

Malgrat estiguin reconeguts i acceptats com a definitoris, s'observarà que no tots estan resolts quan es tracta de concreció i formes de treballar per bé que com a idees bàsiques que doten d'entitat l'OAT sí que estan assumides.

Elements per seguir avançant

Ara ens disposem a exposar alguns dels elements necessaris per a dur a terme el procés d'institucionalització, és a dir, què necessita la institució que s'està generant per seguir el seu procés de consolidació. Seguint la hipòtesi de treball proposada, assumint que l'OAT es troba en un procés instituent, s'ha procedit a analitzar les dades resultants de les formacions aportades pels quatre grups d'actors que hi ha en torn del servei d'aigua de Terrassa.

Aquests aspectes son, en primer lloc, el reconeixement dels nous actors en espais en què no hi eren, en segon lloc, la importància de compartir els objectius que defineixen l'OAT i finalment com tot això agafa cos mitjançant la concreció amb la creació de normes i regulacions.

És important el reconeixement ple dels nous actors en l'entramat del Govern del Servei. El primer pas del reconeixement és acceptar la seva existència. Resoldre aquest punt passa per definir de forma conjunta com aterrar i apropar les diferents nocions de participació, responsabilitat i per tant, els graus de reconeixement d'aquests nous actors, és a dir l'OAT com a membre complementari en el Govern del Servei. Això necessita que es treballi en l'establiment d'objectius compartits. Per tant, treballar per articular aquests objectius concrets i compartits, entre els quals en primer lloc hi ha de ser la definició del co-govern, l'organització dels espais de treball i comunicació entre les tres parts que conformen el Govern del Servei, des de la complementarietat necessària.

Fer aquesta tasca permetrà aterrar un seguit de necessitats i aspectes concrets que ja afloren i que no s'acaba de saber com articular. En aquesta línia, hi ha la via d'explorar el procés d'elaboració del Contracte Programa, ja que és un document estratègic per a la legitimació de l'autoritat i per tant reconeixement de l'OAT com part del Govern del Servei.



• Conclusions

Tot seguit es recullen algunes de les conclusions principals sorgides del treball fet.

En primer lloc cal destacar que el sol fet d'haver dut a terme les sessions de treball ha contribuït a desencallar alguns àmbits de treball i ha donat elements per concretar mecanismes de treball, canals de comunicació i reducció de susceptibilitats

Malgrat s'ha avançat força, queden molts aspectes que s'han de seguir treballant. No tots aquests aspectes estan clarament definits i per tant, continuen sent importants els espais de debat, reflexió i diagnosi com a part estructural del funcionament del servei i del Govern del Servei.

Aquells que ja s'han pogut anomenar i concretar, convé treballar per materialitzar-los i així seguir avançant en el procés d'institucionalització d'aquest model de Govern del Servei.

Son necessaris espais de continuïtat en el treball col·lectiu de totes les parts per a la seva fixació en normes i regulacions d'ordenament del Govern del Servei i la seva estructura i mecanismes de funcionament.

Els diferents esculls i dificultats que s'han mostrat i emergit durant les sessions de treball acaben confluint en la diferenciació axiomàtica de què s'entén per participació, coproducció i co-govern per part dels actors socials i els actors històricament i institucionalment reconeguts com portadors de l'autoritat i la responsabilitat.

És apreciable que per part de l'administració s'han assumit alguns punts fonamentals de la proposta de l'OAT i el seu sentit com va quedar reflectit durant les sessions de treball:

“L'OAT és una oportunitat per poder fer coses interessants i diferents per a la millora del servei”.

“La pandèmia ha estat un sotrac fort per a tot aquest procés de construcció”

Ara bé, es detecta l'existència de marcs de referència que responen a diferents maneres de comprendre que s'entén per públic, per democràcia, institució, i per tant, la seva traducció en estructures de govern i presa de decisions. Això queda condensat en el paper que cadascun dels actors li confereix a l'OAT, és a dir en el seu reconeixement com actor en relacions d'igualtat vinculat al Govern del Servei i amb qui es treballa des del co-govern i la coproducció en una concepció d'allò públic i les institucions des del marc dels comuns. O bé com un espai de participació i consulta en moments concrets, que respon a una concepció d'allò públic des de models representatius i de delegació de les responsabilitats on el contacte amb la ciutadania és per orientar el govern però no per dur-lo a terme de forma col·lectiva.

També ha aflat que hi ha el reconeixement d'una manca de coneixement mutu. Hi ha una clara consciència que cadascú cobreix espais i necessitats diferents però no hi ha espais de trobada i apropament en condicions. En aquest sentit, **és imprescindible que es regulin espais i dinàmiques de treball i reflexió compartits** per totes tres parts. Espais i mecanismes que serviran tant per conèixer-se una mica més, com per apropar posicionaments, alhora que s'avança en la creació dels objectius comuns i la seva traducció en la institucionalitació de l'OAT.

La superació d'aquests debats és allò que permet seguir avançant per culminar amb la creació de quelcom nou des de les diferents parts per igual.

En aquest sentit cal destacar que els diferents espais saben trobar els punts d'acord per seguir avançant. Trobada de l'enteniment en propostes més complexes però també més completes.

Per part dels actors socials de la ciutat, l'aspecte destacable de l'OATson la transparència, la participació i la formació. Coincideixen a dir que l'OAT i el seu treball és poc conegut pel conjunt de les veïnes i veïns de la ciutat i ho relacionen en part amb dèficits en matèria de participació. En aquest punt assenyalen que:

(1) S'han de definir diferents nivells de participació que siguin diversos i graduals, amb eines i espais adaptats per poder-hi treballar, **(2)** cal fer visibles les entitats que estan treballant en pro de la participació de la ciutadania i **(3)** plantegen l'espai estratègic que és el circuit escolar per proposar reflexió sobre la participació i el seu foment.

En conclusió, s'han crear eines, mecanismes i espais permanents de treball col·laboratiu i col·lectiu tant dins del Govern del Servei com des de l'OAT vers el conjunt de les veïnes i veïns i ciutadania organitzada que busquen poder formar part del projecte a diferents nivells .

• Recomanacions

Treball entre actors participants del Govern del Servei

Aquest punt es relaciona amb l'assenyalat ja en torn el reconeixement de l'autoritat de l'OAT dins el Govern del Servei. Per això és necessari treballar.

- 1) Aquest reconeixement, trobar mecanismes per tal d'assolir-lo.
- 2) Crear protocols, espais, pautes per treballar col·lectivament i de forma acompanyada. Aquestes tasques convé que es realitzin conjuntament entre OAT, Administració i Ens Gestor.
- 3) Definir com han de ser aquests espais, qui en forma part i com s'articulen en l'entramat.
- 4) Emprar el mínim possible termes i conceptes que donen lloc a confusió ja que són apropiables des de postulats molt diferenciats. Es recomana que en l'establiment i definició es busquin termes que expressin el que es busca de forma independent als conceptes de la literatura i teoria de la participació.

Convé recordar que en el seus principis, l'OAT es va concebre i així es va pensar que convenia que fos la composició del Plenari i dels integrants dels GT, un espai creuat i compost per tots els actors (Ens Gestor i administració) també com components dels espais de treball quotidià. S'ha caigut en una assumpció de l'OAT al marge dels altres dos. Podria ser recuperar aquesta intencionalitat original una via per treballar avançar en aquesta articulació? O pel contrari, aquesta articulació ha d'anar per altres canals?

Relació amb la ciutadania

Visibilitat

- Difusió web i comunicació (premsa, activitats, presentació resultats a espais de les entitats)
- Elaborar un mapa/l·listat d'actors i espais de la ciutat
- Accessibilitat de les entitats i ciutadania en general als documents i protocols
- Formacions a partir dels resultats dels continguts que es treballen a l'OAT.

Foment de la participació i informació al conjunt de la ciutadania

- Processos participatius.
- Reflexionar i concretar com crear canals de treball col·laboratiu des del ritmes de treball comunitari (no militant).
- **Cal establir indicadors que ens diguin a curt i mig termini, els avenços en qüestions de participació...** Com a manera de determinar què és això de la participació, tenint en compte com s'ha indicat la "realitat participativa" a la ciutat.

- **Treballar amb les entitats, organitzacions, plataformes i moviments de base les propostes i objectius per tenir un teixit** prou representatiu i amb polítiques nascudes des de la base de la ciutadania organitzada i defensora dels drets de les persones.
- Els parlaments ciutadans podria ser una bona eina com ho va ser en el procés de municipalització d'aigua a Terrassa amb el primer Parlament ciutadà. També podria servir aquests parlaments com a fiscalitzadors de la feina tan de l'OAT com del Govern municipal i Taigua.
- Adaptació als diferents ritmes de treball i perfils (dones, joves, responsabilitats en cures, persones grans...).
- GTs crear canals de treball col·laboratiu amb altres actors que no necessàriament poden seguir el dia a dia del treball de l'OAT.

Comunicació (difusió i visibilitat)

Treballar en l'elaboració d'una estratègia i un pla de comunicació:

- Establir protocols, mecanismes i espais per la difusió de la Nova Cultura de l'Aigua, de totes les feines que es fan (activitats, debats, materials, etc) relacionades amb l'aigua i el servei.
- Establir protocols, mecanismes i espais de relació, treball i contacte amb el conjunt de la ciutadania a diferents nivells. Això permetria ampliar la diversitat d'actors relacionats (d'una o altra manera) a l'OAT.

Per tant, elaborar tota una estructura en matèria de comunicació.

Millorar, crear i adequar canals i espais de comunicació i treball entre totes les parts que componen el Govern del Servei.

Difusió dels objectius que es volen assolir.

Transparència

Vinculat en part a la comunicació, difusió i relació amb el conjunt de la ciutadania està aprofundir en la transparència i la publicació de dades al web de l'OAT

- Necessitem un apartat de difusió de la NCA (treballant junt o en coordinació amb Taigua).

Aprofitar, per ex. Enviament factura per explicar allà que es fa bé.

Seu física

- Important i que necessita ser resolt en els propers mesos de forma urgent és la qüestió de la seu (el local) de l'OAT.
- Comptar amb l'espai físic permetrà que es consolidi un avenç ràpid de molts aspectes que s'estan treballant, incloent la relació amb la ciutadania i la visibilitat de la labora que es desenvolupa.
- És la porta d'entrada de la ciutadania al servei, més enllà de les queixes i reclamacions vinculades al rebut o les avaries.
- La seu pot permetre acollir activitats, exposicions, rodes de premsa, oficina per Presidència i Coordinació, espais de treball i reunió per als GT, etc.
- Concentra la vida quotidiana de l'OAT

Formació i reciclatge

- Cal instaurar i potenciar el Reciclatge formatiu dels equips tècnics i administració cap a la NCA i les polítiques col·laboratives.
- Tallers formatius dirigits a les entitats i organitzacions socials i a la ciutadania en general.

Estructura definida però model xarxa

Conveniència de crear una plantilla amb tots els actors/espais vinculats als servei amb sessions de treball per elaborar proposta de procediments i protocols per al nou servei incloent OAT, Àrees Ajuntament i Ens Gestor introduint.

- La interseccionalitat pròpia del servei
- Assolir estructura de govern basada en la igualtat/equitat i complementarietat entre les diferents parts que el componen.
- Inclusió de la visió complexa del servei en el que interactuen relacions socioambientals.

Habilitar protocols que formalitzin i recullin

- Canals de comunicació
- Sistemes de treball

Objectiu: contribuir en l'eliminació d'incerteses

- Augmentar la confiança entre les parts, consolidar una estructura de Govern del Servei innovadora i complexa amb capacitat d'abast transversal.

Definir els objectius comuns entre Taigua, OAT i Administració (amb les diferents àrees implicades en el servei i aspectes relacionats)

Actualment en alguns aspectes concrets del dia a dia OAT i administració defineixen objectius concrets. És important fer-ho amb els objectius centrals sobre els quals ha de pivotar tot el servei.

S'han de definir un pla de treball i les seves sessions corresponents entre les tres parts del Govern del Servei, sense que ningú tingui més pes que un altre, és adir des del principi de complementarietat de sabers i eines. Després ja es procedirà a la divisió i repartiment de responsabilitats i tasques pròpies de cada part, així com als mecanismes i espais de treball compartit.

OAT ha de ser part de l'espai de redacció del Contracte Programa.



• Propostes

A continuació es presenten algunes propostes concretes que poden orientar la feina a desenvolupar durant el 2021, sorgides durant la darrera sessió del cicle de formacions:

Processos adhoc de participació, consultes, implicació dels agents socials i difusió a la ciutadania en general de manera més transversal.

Difusió constant i seguida en el temps, per crear consciència de l'existència dels espais de treball i la mateixa OAT.

Tallers formatius dirigits a les entitats i organitzacions socials i a la ciutadania en general.

Informació de cara la ciutadania: difusió al carrer, escoles, a les entitats, tallers formatius, etc.

Cal establir indicadors que ens diguin a curt i mig termini, els avenços en qüestions de participació com a manera de determinar què és això de la participació, tenint en compte com s'ha indicat la "realitat participativa" a la ciutat.

Treballar amb les entitats, organitzacions, plataformes i teixit prou representatiu i amb polítiques nascudes des de la base de la ciutadania organitzada i defensora dels drets de les persones.

Els parlaments ciutadans podria ser una bona eina com ho va ser en el procés de municipalització d'aigua a Terrassa amb el primer Parlament ciutadà. També podria servir aquests parlaments com a fiscalitzadors de la feina tan de l'OAT com del Govern municipal i Taigua.



• Bibliografia

- **Bagué, Edurne (2020a)** Estudi/proposta sobre governança democràtica de l'aigua a Terrassa en el marc del comú. Avançant vers la consolidació de l'OAT com experiència en l'àmbit de la innovació en el govern de serveis públics. Marc teòric i diagnosi de debilitat, Observatori DESC i Observatori de l'Aigua de Terrassa, Terrassa, 2020.
- **(2020b) La Remunicipalización del Agua en el marco de la Re-Definición de la Democracia.** El Caso De Terrassa, Clivatge. Estudis i testimonis sobre el conflicte i el canvi socials, Núm. 8: El avance neoliberal, ISSN en línea: 2014-6590.
- **(2020c) La remunicipalización del agua en Terrassa (Catalunya).** La lucha de la Taula de l'Aigua por un modelo de gestión del agua como común (2014-2019). Tesis doctoral, Directora: Dra. Lourdes Romero Navarrete, Centro de Investigaciones y Estudios Superiores en Antropología Social, Ciudad de México, México.

- **Borja Bedoya, Eulalia; Barrera Machado, Daniela; Insuasty Rodríguez, Alfonso (2017)**
“Participación política, ¿Instituida o instituyente? Elementos para la reflexión”, Ratio Juris, vol. 12, núm. 24, pp. 251-267, Universidad Autónoma Latinoamericana, DOI: 10.24142/raju.v12n24a12 <https://www.redalyc.org/jatsRepo/5857/585761563012/html/index.html>
- **Buden, Boris; Butler, Judith; De Nicola Alberto; Holmes, Brian; Kastner, Jens; Lazzarato, Maurizio; Lorey, Isabell; Nowotny, Stefan; Raunig, Gerald; Roggero, Gigi; Sánchez Cedillo, Raúl; Steyerl, Hito; Vecch, Benedetto i von Osten, Marion (2008):** Producción cultural y prácticas instituyentes. Líneas de ruptura en la crítica institucional Traducció: Marcelo Expósito, Glòria Mèlich Bolet y Gala Pin Ferrando, Joaquín Barriando Madrid, ISBN 13: 978-84-96453-31-9Depósito legal: M-40500-2008, <https://www.traficantes.net/sites/default/files/pdfs/Producci%C3%B3n%20cultural-TdSs.pdf>

- **Darceles, Maite (2016)** Perspectivas del poder: entre lo instituido y lo instituyente, 04/10/2016 <http://www.hobest.es/blog/perspectivas-poder-instituido-instituyente>

- **Deleuran, Stine; Cornelius, Julie; Issa, Mohammed; Szlawska, Dominika (2020)** Social Control in The Public Water Co-Governance, CourseResearch-Action Workshop on Sustainability Science & Technologies, UPC Terrassa.

- **Eisenstadt, EL CARISMA, LA CREACIÓN DE INSTITUCIONES Y LA TRANSFORMACIÓN SOCIAL** file:///C:/Users/Usuario/AppData/Local/Temp/Dialnet-ElCarismaLaCreacionDeInstitucionesYLaTransformacio-1710457.pdf

